

[Arnth Jensen.]

drage over 8 mill. kr., før der bliver noget tilovers til studiefonden. Som det nu tegner sig i indeværende regnskabsår, kan man vel ikke med nøjagtighed sige, hvorledes det vil komme til at se ud, men alle de, der på nærmere hold kan bedømme det, regner med, at overskuddet i hvert fald ikke bliver væsentligt over 8 mill. kr., således at det er muligt, at der til studiefonden i år intet bliver eller i hvert fald meget lidt. Derimod kan man sige, at femøren har skæppet ret godt i statskassen, idet den til i dag har indbragt 3 958 988 kr.

Hvorledes er det gået til, at der ikke er mere i overskud? Ja, det er gået til på den måde, at de folk, som før tippede for 1 kr., altså 4 rækker, sagde: Nej, når der kommer denne afgift på, bliver vi også ved at tippe for 1 kr., d. v. s. 3 rækker — det bliver 90 øre. Så får tipsfonden kun 75 øre, hvor den før fik 1 kr. På samme måde er det med dem, der tippede 8 rækker for 2 kr.; de er gået ned til 6 rækker, og der får tipsfonden altså kun 1½ kr. Med andre ord, man kan godt sige, at i stedet for studiefonden har nu statskassen fået en indtægt på et beløb, som måske retteligst burde være i studiefonden.

Jeg har ønsket at gøre rede for dette, for at man i hvert fald kan se, hvordan stillingen er, og det, man i dag kan regne med, er altså en fondskapital på ca. 9,2 mill. kr., måske til oktober 10 mill. kr. Af disse penge har de 5,5 mill. kr. været rentebærende fra september 1950 og de 3,7 mill. kr. fra september 1951. Det vil sige, at pr. 1. oktober vil der, når vi regner med 4 pct. rente — nu hører jeg nok, at det ærede medlem hr. Bomholt kritiserer, at pengene ikke er udsat til større rente, det er et spørgsmål for sig —, men hvis vi regner med en rente på 4 pct., vil der være omkring 600 000 kr. til rådighed eller i gennemsnit 4—5 kr. til hver af de unge, som kunne komme i betragtning. Jeg ved godt, at de ikke allesammen skal have af disse midler, men lad os nu regne med, at man gennemsnitlig ville støtte med 100 kr. enten som tilskud eller lån; så vil kun hver 22. eller 23. elev komme med ved uddelingen. Ville man sætte gennemsnittet til 200 kr., ville det være hver 44. eller 45. elev, og hvis man gik op til 300 kr. i gennemsnit, kom man helt op på, at kun hver 70. elev fik noget.

Når jeg har nævnt disse tal, er det ikke, fordi jeg vil sige, at der ikke gennem denne foranstaltning ydes de kundskabssøgende unge en hjælp, tværtimod, men jeg siger det, for at man ikke, hverken her i rigsdagen

eller ud over landet og særlig hos den ungdom, der ventner sig noget af det, skal gøre sig illusioner, der slet ikke svarer til virkeligheden. Og jeg må sige, at man har gjort sig illusioner. Det ærede medlem hr. Bomholt oplæste en henvendelse, som vi jo alle har fået, hvorefter den studerende ungdom var urolig. Ja, hvis det kun var den studerende ungdom ved læreanstalterne, der skulle have del i midlerne, er det muligt, at der kunne blive noget, men det er en meget, meget større kreds, der skal have disse penge, og derfor tror jeg, vi har ret til i dag at sige til disse unge, at de ikke må vente sig altfor meget endnu, sålænge fonden ikke er større. Om der så på anden måde skal tilskydes fonden mere kapital, er noget vi kan tale om; det er noget, som hele rigsdagen selvfølgelig må tage stilling til, men når det ærede medlem hr. Bomholt pegede på, at man fra hans partis side ville foreslå at tage f. eks. 1½ mill. kr. af kapitalen til legater, så må det ærede medlem endnu en gang læse reglerne for fonden igennem, for der står udtrykkeligt, som den højtærede minister også har bemærket, at det er renterne og ikke andet, man kan anvende. Den fremgangsmåde tror jeg altså ikke det lader sig gøre at følge. Det ærede medlem nævnte i denne forbindelse, at selv ¼ mill. kr. er penge, og at der var mange, der regnede med det. Ja, det er penge, men det kommer an på, hvor langt de skal strækkes, ærede medlem!

Jeg har prøvet på her at bevise, at hvis man ikke enten foretager en afgrænsning af, hvem der skal modtage understøttelsen, eller får et større tilskud, vil de beløb, det bliver muligt at uddele, måske nok udgøre et stort antal, men i praksis vil de enkelte beløb ikke blive ret store. Jeg har lagt mærke til, at den højtærede undervisningsminister, omend lidt forsigtigt, har været inde på tanken om at vente med at begynde uddelingen, til fonden var blevet noget større, og jeg forstår godt den højtærede ministers tankegang, men hvis man skal vente, bliver spørgsmålet, om der er nogen udsigt til, at der i fremtiden vil blive nogen tilgang til fondens midler. Jeg har allerede nævnt, at i indeværende år ser det ikke ud til, at vi skal være for store forhåbninger, i hvert fald ikke hvis man opretholder 5 øres afgiften, og hvis der ikke ydes tilskud på anden måde, vil vi altså en dag kun have renterne at skrive til. Der har også været nævnt den mulighed, at man kunne supplere tilskuddene ved at bruge af kapitalen. Overfor dem, der er tilhængere af dette, må jeg bemærke, at så bliver det kun en uddeling af tipstjenestens overskud, så